

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 16623
Tarih : 12.01.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/01/2022 16:48
Sayı: E-120.10-
0949651

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri, kötü muamele ve işkence vakaları sıklıkla kamuoyunda yer almaktadır. Cezaevlerinde süregelen benzer sorunlar ve talepler, şartların iyileşmesi için herhangi bir adım atılmadığını ve sorunların kronikleştiğini göstermektedir. Van'da bulunan cezaevlerine ilişkin sivil toplum örgütlerinin raporları ve mahpus beyanları da bunu göstermektedir. Açıklanan son raporda; Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi, Van F Tipi Kapalı Cezaevi ve Van T Tipi Kapalı Cezaevi'yle ilgili birçok hak ihlali sıralanmıştır. Bu nedenle Van'daki cezaevlerinde mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerinin araştırılarak tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Murat SARI SAÇ
Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de bulunan cezaevlerinde siyasi tutuklu/hükümlülere yönelik kötü muamele, hak ihlali ve işkence vakaları sıklıkla basına yansımaktadır. Özellikle son günlerde mahpuslara yönelik fiziksel ve psikolojik baskının arttığı, sivil toplum örgütlerinin raporlarından ve mahpus beyanlarından açıkça anlaşılmaktadır. Aynı şekilde cezaevlerinde süregelen mevcut ağır koşulların, Covid-19 sürecinde daha da kötüleştiği bilinmektedir. Buna karşın siyasi iktidar, sivil toplum örgütlerinin ve ailelerin çağrılarına sessiz kalmayı tercih ederek endişelerin büyümesine neden olmaktadır.

Van’daki cezaevlerinde de sürekli hak ihlallerinin yaşandığı ve cezaevi yönetimlerince mahpuslara yönelik sistematik baskıların olduğu kamuoyunda yer almaktadır. Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TUHAY-DER), Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD), İnsan Hakları Derneği (İHD) Cezaevi Komisyonu, Van Barosu Cezaevi Komisyonu’nun Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi, Van F Tipi Kapalı Cezaevi ve Van T Tipi Kapalı Cezaevi’yle ilgili raporu da bunu ortaya koymaktadır.

28 - 30 Aralık 2021 tarihleri arasında cezaevlerinde yapılan ziyaretler ile hazırlanan raporda; birçok mahpusun gözetim kurulu kararları gerekçe edilerek koşullu salıverilmeden faydalandırılmadığı, Yeni Yaşam ve Evrensel gazeteleri ile yasaklama kararı olmayan Kürtçe kitapların verilmediği, suyun çok sınırlı kullanıldığı, yemeklerin yenilemeyecek durumda olduğu, pandemi gerekçesiyle sosyal ve kültürel faaliyetlerin yapılamadığı, sık sık sürgünlerin yaşandığı, birçok hasta mahpusun gerekli şekilde tedavi olamaması vb. sorunlar sıralanmaktadır. Van’da bulunan her cezaevinde farklı derecede ve şekilde ortaya çıkan ve süren sorunlar konusunda tüm başvuru ve taleplere rağmen bir iyileşme söz konusu değildir.

Cezaevlerinde gerekli iyileşmelerin yapılmaması, beraberinde birçok hak ihlalinin yaşanmasına neden olmaktadır. Mahpusların ailelerinden uzaklara sürgün edilmesi, açık görüş hakkıyla ilgili sorunlar ile mahpusların ortak alan faaliyetlerinden yararlanılamaması, bir tecrit uygulaması olarak öne çıkmaktadır. Yine kitaplara getirilen kısıtlamalar ile bazı dergi ve gazetelere getirilen yasaklamalar, bilgiye erişim ve haber alma hakkını ihlal etmektedir. Özellikle de cezaevlerinde tutulan yüzlercesi ağır olmak üzere binlerce hasta mahpus için gerekli adımların atılması elzemdir. Çünkü birçok ağır hasta mahpus, gerekli adımların atılmamasından dolayı yaşamını yitirmiştir. Dolayısıyla Van’da bulunan cezaevlerindeki kalp, böbrek hastası, mide kanseri vb. hasta mahpusların tedavilerinin insan onuruna yaraşır bir şekilde yapılması, gerekli infaz erteleme adımlarının atılması toplumsal taleplerdir.

Sonuç olarak işkence ve kötü muamele, ulusal ve uluslararası mevzuatta yasaklanırken mahpusların korunması ise devletin yükümlülüğü arasındadır. Dolayısıyla tutuklu/hükümlülere yönelik işkence ve hak ihlallerinin önüne geçilerek insan onuruna yaraşır koşulların oluşturulması gerekmektedir. Çünkü cezaevlerinde artan işkence, kötü muamele ve hak ihlali vakaları toplum tarafından endişeyle takip edilmektedir. Bu nedenle Van’da sivil toplum örgütlerince açıklanan raporda belirtilen sorunlar göz önüne alınarak söz konusu cezaevleriyle ilgili olarak gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tkann
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Öllük
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	Oya
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran -
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Aliçanlı
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RİDVAN TURAN	MERSİN	Rıdvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu